

TEKNIIKAN MUSEOITA JA MUSEO- TEKNIKKAA

Teollisuusmuseot ovat yksi kanava tiedottaa tieteen ja tekniikan saavutuksista ja historiasta. Isoimpia brittimuseoita alalla ovat Lontoon ja Manchesterin tieteen ja tekniikan museot. Laajoilla valtakunnallisilla museoilla on mahdollisuus ja velvollisuus esittää tieteen ja tekniikan koko arsenaali mahdollisimman kattavasti. Tähän paljouden suohon voi helposti hukkaa. Nykyaikainen museo-tekniikka ja museokaupat muovileluineen saattavat viedä museovieraat mennessään. Itse asia tuntuu jäävän joskus toissijaiseksi. Osallistuminen ja interaktiivisuus ovatkin keskeisiä käsitteitä tämän päivän museoissa.

Museot vaativatkin kävijöiltään määrätietoista asennoitumista museovierailuun. On jo etukäteen tiedettävä, mitä museosta haluaa saada ja keskityttävä nimenomaisen valitun siivun nauttimiseen ja hyödyntämiseen. Tällä tavalla voi säästyä tietöähkyn aiheuttamalta päänsäryltä. Museot ovatkin usein tiedostaneet vaaran ja jo kassalta ostettavan vihkosen alussa annetaan ohjeita, kuinka puolessa päivässä ehtii näkemään joko harppauksen kaikkea tai vaihtoehtoisesti keskittymään tiettyyn aiheeseen.

Lontoon Science Museum esittelee kuudessa kerroksessa kymmenen-

tuhannen näyttelyesineen avulla, ei pelkästään Iso-Britannian vaan koko maailman, tieteen saavutukset. Kuitenkin esimerkiksi avaruusteknologian osasto on selviytynyt tehtävästään puuttumatta Neuvostoliiton ja Venäjän osuuteen tieteenalan kehityksessä. Karsintoja on luonnollisesti tehtävä ja museo-oppaasta voikin saada vinkkejä näyttelykäsikirjoitukseen vaikuttaneista tekijöistä. Eri osastoja ovat rahoittaneet tieteellisten instituuttien lisäksi mm. UK Steel Industry, Intel ja BBC.

Manchesterin Castlefieldissä sijaitseva tekniikan museo on sijoitettu viiteen erilliseen rakennukseen, jotka aiemmin ovat toimineet mm. varastona (1830), asemarakennuksena (1830) ja kaupahallina (1877). Keskeisiä teemoja ovat tekstiiliteollisuus, liikenne ja höyrykoneet sekä ilmaliikenne. Mielenkiintoinen on myös maanalaista Manchesteriä kuvaava osasto, johon astutaan viemäriputkea pitkin. Toimialavalinnoilla ja näyttelyn sijoittamisella erillisiin rakennuksiin on osaltaan on helpotettu näyttelyvieraiden mahdollisuutta jäsentää näkemäänsä ja kokemaansa.

Konehallissa on lukuisten liikennevälineiden ja tiettyinä aikoina käynnistettävien höyrykoneiden lisäksi esillä myös vapaaehtoisvoimin kunnostettava lääkintäjuna vuodelta 1917. Vaunun vieressä pyörii filmi, joka kertoo restaurointityön edistymisestä. Tällä tavalla voidaan liittää vapaaehtoisaktivistien työ osaksi museon toimintaa.

Lontoon liikennemuseo on avannut 6000 neliömetrin suuruisen varastonsa pysyvästi yleisölle (London Transport Museum Depot). Varaston 370 000 museoesineestä, joista valtaosa on valo-

kuvia, piirroksia ja pääsylippuja, on asetettu esille lähinnä suuria esineitä. Varastonäyttely soveltuukin hyvin isojen esineiden näytteillepanoon. Näyttely kuuluu veikkausvaroilla rahoitettuun ohjelmaan *Total Access Project*, jonka avulla liikennemuseo ensimmäisenä maassaan tarjoaa esitteensä mukaan täydellisen pääsyn kaikkiin kokoelmiinsa joko fyysisesti varsinaisen ja varastomuseon välityksellä tai virtuaalisesti museon kotisivun kautta.

Tuija Mikkonen

TEOLLISUUS- ALUEIDEN UUDISKÄYTÖN SUURPROJEKTIT

Haasteellisia kaupunkirakenteen uudiskäyttöalueita ovat suurkaupunkien keskustojen läheisyydessä sijaitsevat entiset teollisuus-, satama- ja energiantuotantoalueet. Tällaisia löytyy lukuisia myös Iso-Britanniasta. Itä-Lontoossa Thames-joen mutkissa sijaitsevat entiset satama- ja varastoalue Isle of Dogs sekä kaasuteollisuuskeskus Greenwich Peninsula. Cesar Pellin suunnittelema pilvenpiirtäjä Canary Wharf Tower on symboloinut, ei pelkästään Isle of Dogsin uudistumista, vaan myös laajempaa 1980-luvun lopulla vauhtiin pääsyttä buumia, jossa likaiset teollisuusalueet muutetaan sananmukaisesti lois-

taviksi liike-elämän keskuksiksi. Tämä prosessi kuvastaa osuvasti teollisuuden rakennemuutosta.

Entiset satama-altaat ja varastoalueet Isle of Dogsin alueella on muunnettu huippumoderniksi liike-elämän keskuksiksi. Geometriset satama-altaista muodostetut vesialueet toimivat heijastuspintana kaksinkertaistamassa rakennusmassaa, mutta myös symbolisesti pehmentämässä liike-elämän kovuutta. Lasipintaiset, toisiaan peilaavat, silmättömät mammuttimaiset laatikot ovat työntäneet unohduksiin raavaan satamatyön. Isle of Dogsin historia Britti-imperiumin maailmanvalloituksessa juontaa juurensa 1600-luvulle, jolloin Itä-Intian kauppakomppanit aloittivat laivanrakennustoimintansa alueella. Vuonna 1802 avatut ensimmäiset satama-altaat olivat laatuaan maailman suurimpia. Thames-joen mutka teki alueesta soveliaan, koska laivat pääsivät satama-altaisiin sekä idästä että lännestä. Lisäksi alue sijaitsi Cityn läheisyydessä. Aikaa myöten niemekkeelle kerääntyä joukko muita kauppakomppanioita ja laivanrakennustoimintaa.

Toista maailmansotaa seuranneen lyhyen kukoistuskauden jälkeen useat seikat vaikuttivat Isle of Dogsin alueen surkastumiseen. Kilpailu muiden brittisatamien kanssa, maailmankaupan uudet pelisäännöt, laivojen koon kasvu, alueen kaukainen etäisyys mereltä ja ennen kaikkea konttikuljetuksen yleistyminen rahtiliikenteessä sinetöivät alueen elinvoimaisuuden. Itä-Intian satama-allas suljettiin vuonna 1967 ja viimeisenä Länsi-Intian ja Millwallin satama-altaat vuonna 1980. Vuonna 1981 käynnistynyt uudiskäyttöprojekti on tuottanut maailman suurimmaksi mai-